

„Tanítványok,
misszionáriusok
vagyunk, és elvisszük
Krisztust oda,
ahol jelen akar lenni.”
(Ferenc pápa)

Római képeslapok

Papnövendékeink beszámolói

2-3. oldal

A pápa jogai és feladatai

Déri Péter atya egyházbizottsági írása

7. oldal

Bekopogó misszió

Egy missziós testvér tanúságtétele

11. oldal

Római képeslapok

A Pápai Német–Magyar Kollégium

Az örök város - hol az év nagy részében napsütéses idő van - idén február 26-án nagy hóval takarózott. Április 10-én vendégül látta a Barcelona futballcsapatát, s mégis hazai győzelemnek örülhetett. Mindezen meglepő dolgok mellett talán már azon sem kell csodálkozni, hogy az aktuális tanévben eme ókori hely négy teológus hallgatója is a Szombathelyi Egyházmegyét képviseli. Molnár János és Bokor Zoltán a Pápai Magyar Intézet lakói, míg Bóka Balázs és jómagam a Pápai Német–Magyar Kollégium diákjai vagyunk. Ez utóbbiról szeretnék most egy kicsit mesélni.

A 16. század közepén egyértelmű volt, hogy a reformáció előretörése a német katolikus klérus (papi rend) kudarcának is köszönhető és a klérus reformjához külső segítség is kell. Morone bíboros és Loyolai Ignác kezdeményezésére 1552-ben pápai bulla alapján létrejött a „Collegium Germanicum”. Az irányítás szerepét a jezsuita rend töltötte be. A képzés 1573-ban XII. Gergely pápa földbirtok adománya által vált ingyenessé az intézményben, amely 1580-ban egyesült a Collegium Hungaricummal, III. Gyula pápának köszönhetően. 1773-ban feloszlatták a jezsuita rendet, a kollégium vezetését egyházmegyés papok vették át. 1781-ben II. József császár megtiltotta a római tanulmányokat, majd 1798-ban a külföldi papoknak el kellett hagyniuk Rómát s ezzel megszűnt az élet az intézményben. Az új kezdet 1824-ben XII. Leó pápának volt köszönhető. 1915–1919 között a képzés Innsbruckban folyt az I. világháború miatt. Végül 1989-ben a vasfüggöny megszűntével új korszak kezdődött.

A házban jelenleg hatvannégyen tanulnak, huszonötön pedig gyakorlati éven vannak otthon. Az így összesen 89 diák (köztük papok is) 17 ország 51 egyházmegyéjét képviseli. A kollégiumban német, az egyetemen olasz a hivatalos nyelv. Éppen ezért a képzés egy hat hetes intenzív olasz nyelvtanfolyammal kezdődik augusztusban (akinek szükséges, annak a német nyelv tanulásával júliusban). Ezt követően egy hetes lelkigyakorlat, pap- és diakónusszentelés, illetve tanévkezdés következik. Fő szempont az önállóságra nevelés, de vannak közös programok is, pl.: szentmise, kórusénekek, az elsősöknek bevezetés Szent Ignác lelkiségébe. Minden hétfőn ún. „lelkiségi csoportok” estje van, ezek általában 5 fősek, céljuk egy belső fórum biztosítása, ahol nyíltan lehet

beszélni lelki, hitbéli dolgokról. Vasárnap esténként ún. rekreációk vannak: azonos anyanyelvű diákok találkozója. A jezsuita előjárók mellett kedves horvát apácák is segítenek minket (betegellátás, egyéb házbeli munkák). A Gergely Egyetemen – gyalog 15 perc távolságnyra a kollégiumtól – a hallgatóság – Amerikától Ázsiáig, Afrikát is beleértve – képviseli a világegyházat. Azok, akik már elvégezték az alapképzést, szakiránynak megfelelően másik oktatási intézményben is tanulhatnak itt Rómában.

Rengeteg lehetőség van ismerkedni a várossal (múzeumok vagy csupán egy egyszerű séta). Közel vagyunk a Vatikánhoz, a pápához. Hazautazni rendszerint csak karácsonykor lehet, illetve kivételes esetben a rektor úr engedélyével még egy alkalommal. (A régebbi időkben csak a teljes képzés – 7 év – után lehetett.)

Összefoglalva a római tanulmányok lehetősége kivételes dolog egy seminarista életében: találkozás a világegyházzal; ismerkedés a kultúrával, a kereszténység gyökereivel. Mind ezt lehetővé teszi a Collegium Germanicum et Hungaricum.

Kónya Máté

Martinus
www.martinus.hu
a Szombathelyi Egyházmegye havi lapja

Főszerkesztő: Ipacs Bence • **Szerkesztők:** Déri Péter, H. Pezenhófer Brigitta, Kovács József, Molnár Péter, Salamon Viktória, Teklits Tamás • **Nyomdai kivitelezés:** Nyomdai ötletek Kft. (7100 Szekszárd, Ybl M. u. 3.) • **Felelős vezető:** Jankovics Zoltán • **Kiadó:** Martinus Könyv- és Folyóirat Kiadó (9700 Szombathely, Berzsényi Dániel tér 3.) • **Telefon:** 94/513-191 • **E-mail:** info@martinuskiado.hu • **Internet:** www.martinuskiado.hu • **Felelős kiadó:** Teklits Tamás igazgató • **ISSN 2060-145X** • Az újságban található cikkek a forrás megjelölésével szabadon felhasználhatók.

A Pápai Gergely Egyetem

A Rómában található Pápai Gergely Egyetem egyike a világ legismertebb katolikus oktatási intézményeinek. Az egyetemet Loyolai Szent Ignác, a jezsuita szerzetesrend alapítója hozta létre a 16. században. Az intézmény ma is a jezsuita rend fenntartásában működik. Néhány évtizeddel az alapítás után XIII. Gergely pápa új épülettel és jelentős adományokkal látta el az egyetemet, amely ezért az ő nevét vette fel. Az intézmény egyik különlegessége a nemzetköziség: jelenleg is a világ minden részéről, körülbelül 150 országból érkeznek ide hallgatók. A tanítás nyelve az olasz, ugyanakkor néhány kurzus (tantárgy) tanulható más nyelveken is, leggyakrabban angolul. A tanórák nagy többsége *előadás*: ilyenkor egy professzor a katedrán állva magyarázza az adott tantárgy anyagát az előadóteremben ülő, esetenként több mint száz hallgatónak. A tanórák másik típusa az úgynevezett *szeminárium*: ez már egy kisebb, rendszerint 10-15 fős csoportban zajló óra, ahol lehetőség van a személyes kérdésfeltevésre, véleménynyilvánításra, egy-egy témáról való együttgondolkodásra.

Érdekes, hogy az egyetem több szentté, avagy boldoggá avatott, illetve az Egyház történelmében jelentős szerepet betöltött személyt is egykori hallgatói között tudhat. A Pápai Gergely Egyetemen tanult többek között Gonzaga Szent Alajos (az ifjúság védőszentje), Szent Maximilian Kolbe (a második világháború során vértanúhalált szenvedett német ferences szerzetes), Boldog VI. Pál pápa, I. János Pál pápa, Boldog Romzsa Tódor (a munkácsi egyházmegye vértanú püspöke) és Boldog Meszlényi Zoltán (vértanúságot szenvedett esztergomi segédpüspök).

Maga a teológiai képzés az egyetemen három különböző szakaszra oszlik. Az első szakasz az úgynevezett *bakkalaureátus* vagy egyszerűen *alapképzés*, mely öt évig tart. Az ennek elvégzéséért kapott diploma egyetemi végzettséget jelent.

Erre épül rá a *licenciátus*, amely az alapképzéssel ellentétben már nem általános képet kíván adni a hittudományról, hanem annak valamelyik részterületére összpontosít. A Gergely Egyetemen a legnépszerűbb ilyen képzések a dogmatika, a filozófia, az egyháztörténelem és az egyházjog. Ezek általában két-három évig tartanak. A tanulmányok harmadik szakasza pedig a *doktorátus*, melynek célja az úgynevezett *doktori disszertáció*, azaz egy jelentős tudományos értékű, általában több száz oldal terjedelmű munka megírása.

Az egyházmegyes, illetve szerzetesrendhez tartozó növendékek esetében a pappá szenteléshez az alapképzés elvégzése szükséges. Az egyetemen szép számmal tanulnak szerzetesnövénnyek és laikusok is. Az egyetem növendékeinek jelentős része ugyanakkor felszentelt pap, akik az alapképzés elvégzése után még továbbtanulnak és a licenciátust végzik. Ennek oka, hogy a licenciátus megléte szükséges ahhoz, hogy ők, miután hazatértek a saját országukba, a hittudományi egyetemeken és főiskolákon taníthassanak. A doktorátust általában már kevesebben végzik közülük Rómában.

S végül, mi is a hittudományos képzés célja? Az semmiképpen sem lehet, hogy a teológia, mint tudomány, pusztán elméleti síkon maradjon, és csupán könyvek, elvont fejtegetések összessége legyen. Amint azt az egyik professzorunk megfogalmazta, a teológiának mindig az emberek hétköznapi tapasztalataiból kell kiindulnia. Elméleti síkon kell választ adnia az embereket foglalkoztató kérdésekre, hogy aztán visszatérjen a gyakorlatba, és így segítse a keresztény életben való előrehaladást. Ezen túl a teológiának nem csupán a Katolikus Egyház tagjaival, hanem a más vallásúakkal és a nem hívőkkel is párbeszédet kell folytatnia. Mindezeket az előbb felsorolt törekvéseket fejezi ki a Gergely Egyetem jelmondata is: *A hitért és kultúráért.*

Bóka Balázs

Nincs megállás Rómában sem!

Interjú Molnár János atyával

Molnár János atya 1987-ben született Zalaegerszegen, 2012. június 21-én szentelték pappá a szombathelyi Székes-egyházban. János atya 2012 és 2016 között a Brenner János Kollégium lelkésze, illetve püspöki titkár volt, 2016 őszétől pedig Rómában folytatja tanulmányait. A mindennapi teendőkről, a kinti létről kérdeztem.

Milyen teológiai szakterületen folytatja tanulmányait Rómában?

A Lateráni Egyetemhez tartozó Alfonsiana Akadémián tanulok erkölcssteológiát. Mivel kifejezetten morális szakirányú képzés folyik itt, ezért ez egy nagyon kicsi képzési hely a nagy, több ezres pápai egyetemekhez képest, amelyeken általában több irányú képzés van párhuzamosan. Mindösszesen körülbelül 60-70 fő tanul itt a két évfolyamon a szerzetes atyáktól.

Mi dolgozatának témája? Hogyan zajlik, zajlott az anyaggyűjtés folyamata?

A második év közepére, decemberre le kellett adni a záró dolgozat tervezett címét és rövid vázlatát. Egy idősebb szerzetes atyát választottam témavezetőnek, aki a témát konkretizálta, a dolgozat felépítését egy kicsit átstrukturálta, így végül a témám a lelkiismeret fogalma köré épül összehasonlítva II. János Pál pápa nagy erkölcssteológiai témájú művét, a *Veritatis splendor* (Az igazság ragyogása) kezdetű enciklikát Ferenc pápa egyik írásával, amely inkább lelkipásztori természetű. Így, ahol az elmélet és a gyakorlat találkozik, ott a legszebbel, az emberi étellel foglalkozunk. Márpedig az élet lüktet, újabb és újabb helyzeteket teremt, amelyekre nem elég csak utólag reagálni, hanem van, amikor olyan válaszokat kell adni, amelyek segíthetnek az embereknek, hogy a jövőben majd ennek figyelembevételével hozzák meg új döntéseiket. Ám, ha az a célom, hogy aktuális helyzetekre alkalmazható legyen, akkor ugyebár nem lehet csak a 30 vagy éppenséggel az 50 évvel ezelőtti könyveket, cikkeket elővenni, de kevés olyan írás van, ami támpontot adhatna, hiszen nehéz jól reagálni a nagyon gyorsan formálódó jelenkorra.

Hogyan kell elképzelnünk János atya egy napját Rómában?

Az életem itt, Rómában egy kissé unalmas lehet azoknak, akik megszokták, hogy odahaza paptársaim, de mint minden dolgozó ember, sokat kell, hogy fáradjanak, mindig van tennivaló bőven. Itt nem annyira látványos az a munka, amit végezni kell. Sőt van, hogy senki nem érzel belőle semmit. Mivel a Pápai Magyar Intézet lakója vagyok, ezért az itt lakó,

szintén Rómában tanuló, de más-más egyetemre járó társaimra is figyelniem kell, összhangba kell hoznunk néhány programot a közösségi élethez. A reggel 7 órakor kezdődő szentmise előtt igyekszem időt szakítani az egyéni imádságaimra. Ehhez pedig általában háromnegyed hatkor fel kell kelniem. Tudom, hogy vannak, akik sokkal korábban kelnek, így ezt nem is szabad túl nagy tehernek tekintenem. A szentmisék többnyire olasz nyelven vannak, de szerdánként latinul, hétvégén pedig magyarul misézünk. Az idegen nyelv ismerete, használata nekem soha nem egyszerű, reggelenként pedig különösen érdekes...

Mivel a kollégiumtól kb. 5 km távolságra van az egyetem, számolni kell az utazási idővel is. Tömegközlekedéssel ez kb. 30 perc, de ha közlekedési dugó vagy sztrájk van (ami nem ritka), akkor még több időt igényel, ezért inkább kerékpárral közlekedem. Így kb. 15 perc alatt megteszem a távot. Változó, hogy melyik napon mennyi előadásunk van, és van úgy, hogy mindegyik délután. Másoddiplomás képzésnél nem is annyira a tantárgyak száma sok. A hangsúly inkább az egyéni kutatásra helyeződik. A vacsorák alkalmával hihetetlenül izgalmas és jó hangulatú beszélgetések folynak. Nem egyszer az volt az érzésem – kis túlzással –, többet tanulok ezeken az alkalmakon, mint az egyetemen. A hétvégéken van idő, hogy utolérjem magamat akár leadandó dolgozat írásával, de ekkor volt jó alkalom a régi és új kapcsolatok ápolására, egy kis kimozdulásra.

Találkozott már személyesen is Ferenc pápával? Milyen élményeket szerzett eddig az örök városban?

Ittlétem alatt több alkalommal kerülhettem közel a Szentatyához, de beszélni vele „csak” két alkalommal tudtam. Tavaly húsvétkor, nagyszombat este a szertartás után egy váratlan helyzet hozta úgy, hogy egy társammal megszólíthattuk. Nagyon rövid, de igazán exkluzív élmény volt. Legutóbb

pedig a magyar püspökök „ad limina” látogatása alkalmából találkoztam Ferenc pápával. Kezet fogtunk, az illem által megkívánt gyűrűcsókkal kifejeztem a pápaság iránti hűségemet, ekkor tudtunk pár szót váltani. Eddig örömmel kerestem fel a magyar vonatkozású helyeket, különösen, ha Szent Márton ábrázolásról volt szó, vagy éppenséggel a Callixtus katakombában Szent Quirint ábrázoló freskóról. Szombathelyi Egyházmegyes identitásomat ezek mind-mind erősítették.

Eleinte egyéni kíváncsiságból néztem meg a nevezetesebb épületeket, majd később, ha egy-egy látogatóm jött, akkor velük is minden alkalommal végigjárhattam ezeket. Soha nem tanultam idegenvezetést, ezért mindig kihívás volt, hogy vajon be tudom-e mutatni úgy, hogy abból valami megmaradjon a vendégekben.

A természeti jelenségek szempontjából is gazdag volt ez a két év: volt két földrengés, többször sirokkó (homokvihar Afrika sivatagából, amely esővel érkezik), az elmúlt télen pedig tartós fagy, és Rómában havazott is, ami nagyon ritka. Egyéb élményeim között szerepel annak felismerése, hogy mennyivel másabb idejönni pl. zarándokként úgy, hogy pár nap után hazamegyek, és úgy, hogy én itt tanulok, dolgozok, és csak később látogathatom meg szeretteimet. Róma ebből a szempontból nem csak csillogó, hanem szürke is tudott lenni.

Milyen különleges szokásokat fedezett fel a Vatikánban, amelyet eddig nem ismert?

Amit tudtam, de addig nem láttam, az például a Svájci Gárdisták tisztelgése a reverendának. Ez tudom, hogy nem nekem szól, hiszen nem vagyok én senki sem, nem is ismerhetnek, hanem annak szól, akit képviselnem kell, Jézusnak. Nagyon szép szokás, hogy Szent Péter apostol székfoglalásának ünnepén díszes palástba öltöztetik a főapostol szobrát a bazilikában, hármaskoronát (tiarát) tesznek a fejére és gyertyákat, mécseseket gyújtanak Szent Péter trónusánál. Advent utolsó hetében csodálatos koncertet adnak a Sixtus-kápolnában, amit mindkét évben meghallgathattam. Nagybőjt péntekjein pedig ugyanitt gregorián dallamú énekes zsolozsmát imádkoznak. Mivel a mi kollégiumunkban lakik egy Szicíliából származó pap is, aki a Vatikánban dolgozik, egy picit bepillantást nyerhettünk abba is, hogy miként fo-

lyik a munka a Vatikánban. Milyen átfogó a diplomáciai rendszer, és az a munka, amelyet ez igényel. Egy átlagos ember annyit lát, hogy díszruhába öltözött emberek kíséretik a pápát, vagy a hozzá érkező embereket. Ám ez már csak a jéghegy csúcsa. Hatalmas munka van mögötte, mindennek alaposan utána kell járniuk, az összefüggéseket fel kell tárniuk. Egy kicsit láthattam azt, hogy ez a csodálatos „mini állam” miként kell, hogy megszervezze az ott élők és dolgozók „normális” életét is (posta, gyógyszertár, bevásárló üzlet, bank, stb.). Mindezt úgy kell tenniük, hogy folyamatos nagyító alatt vannak: figyeli őket a pápa, de a világ is.

Van esetleg ilyen kuriózum az egyetemen is?

Az egyetemünk mellett lévő templomban, amelyet a bennünket tanító atyák látnak el, van egy nagyon kedves kis ikon: az örök segítség anyja címet viseli: Mária karjaiban tartott Kisjézus lábáról leesik a szandál. Vagyis Jézus is került olyan helyzetbe, amikor rászorult Mária segítségére. Ennek alapján elmondhatjuk, hogy mi is mindig rászorulunk égi Édesanyánk segítségére. Az egyetemet a már említett redemptorista szerzetesek tartják fenn. Az ő rendházuk udvarán van egy érdekes botanikus kert, amelyet a híres svéd botanikus, Carl von Linné által megalkotott rendszertan szerint ültettek be.

Kikkel találkozik a szabadidejében, mivel tölti a szabad perceit?

Kis túlzással elgondolható, hogy sokak zsebében „kinyílik a bicska”, ha én most azt mondom, hogy minden percem szabad. Vannak fix programok, mind az egyetemen, mind a kollégiumban, de ezeken túl magunk osztjuk be az időnket. Ez a szabadság súlyt is jelent, de lehetőség is sok van benne: szívesen fordítok időt az olvasásra, szépirodalom területén van mindig mit pótolni, és sok fiataalkori művet újra tudtam olvasni. Felnőtt fejjel egész más élményt jelentettek ezek is. A nagyvárosban újra felértékelődött bennem a természet közelségének igénye. Ezért, ha már belefáradtam a kő- és téglarengeteg kínálta lehetőségekbe, akkor szívesen megyek ki egy hatalmas parkba, amely Róma közepén van, de kellőképp nagy és sokszínű ahhoz, hogy a városból kiszakítson. Találtam magamnak még egy „szórakozást”: keveset foglalkoztam eddig Werner Alajos atyával. Pedig szombathelyi éveim alatt illett volna. Ám most van 90 éve, hogy megkezdte római tanulmányait, így érdeklődve fordultam feléje, hogy vajon miként élte itt életét. Titokban azt reméltem, hogy vágyott haza, idegennek érezte magát, ehelyett bepillantottam abba, hogy rajongásig szerette az ittlétet, falta az újabb ismereteket, szinte fáradhatatlanul képezte magát, hogy minél jobb szakember lehessen a zenében és minél jobb pap lehessen a rábízottak körében. Példakép lett, olyan óriás, akikhez felnőni nem tudok, csak csodálatom nagyságát és alázatát.

H. Pezenhófer Brigitta

RÖVID HÍREK

Ferenc pápa megnyitotta az amazóniai előszinódust. A szinódusi titkárság, a szinódusi tanács 18 tagja és 13 Amazónia-szakértő április 12-én, csütörtökön találkozott a Vatikánban. Az Amazónia térségével foglalkozó rendkívüli püspöki szinódust 2019 októberében tartják majd.

• • •

Szocska A. Ábel apostoli kormányzót április 7-én nevezte ki Ferenc pápa a Nyíregyházi Egyházmegye püspökének. A kinevezés hírét Kocsis Fülöp görögkatolikus metropolita jelentette be a nyíregyházi püspöki hivatalban.

• • •

A pápa megáldotta a Forma-E elektromos autóját április 11-én a vatikáni Szent Márta-ház előtti téren. A Forma-1-hez hasonlóan több állomásból álló Forma-E versenysorozaton elektromos hajtású autók vesznek részt.

• • •

Április 9-én mutatták be a Szentatya legújabb apostoli buzdítását, melynek címe: „*Gaudete et exultate* (Örüljete és ujjongjatek) – az életszentségre szóló meghívás a mai világban”. Ferenc pápának ez már a harmadik apostoli buzdítása.

• • •

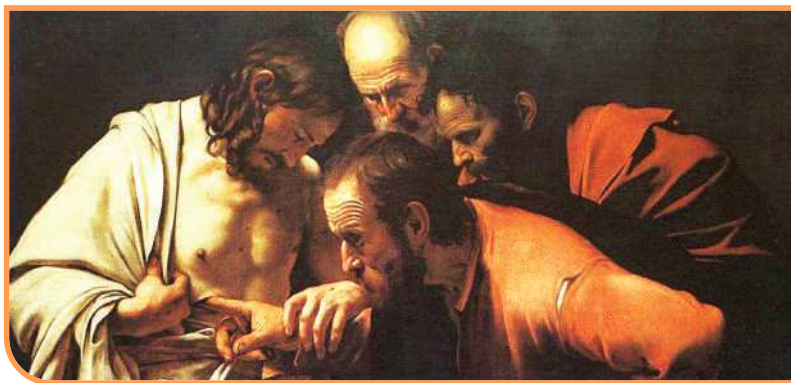
A szíriai nuncius elítéli a bombázással való fenyegetést: „*Szíriát továbbra is háború pusztítja, a lakosság folyamatosan menekül, a nemzetközi közösség pedig nem képes beavatkozni*” – Mario Zenari bíboros, apostoli nuncius újabb vészkiáltással fordult a világhoz április 12-én. A főpásztor szerint a régió demográfiájának tudatos megváltoztatása van folyamatban.

• • •

Az algériai Oránban avathatják boldoggá a '90-es években meggyilkolt tibhirine-i vértanúkat. Nem zárták ki annak lehetőségét, hogy Ferenc pápa is Algériába utazik a boldoggá avatásra, ami nagyon fontos lépés volna a keresztény-muszlim kapcsolatok terén. 1996. március 26-ról 27-re virradó éjszaka terroristák egy csoportja az algériai tibhirine-i trappista monostor kilenc szerzetese közül elrabolt hetet, akiket később kivégeztek.

AZ OLDALT ÖSSZEÁLLÍTOTTA: KOVÁCS JÓZSEF

A HÍREK FORRÁSA: MAGYAR KURÍR

Kérjük a húsvéti engedelmesség, tanúságtétel és gyakorlatiasság örömét!

A húsvéti időszak ötven napja az apostolok számára az öröm ideje volt Krisztus feltámadása miatt. Valódi öröm volt, amely ugyan még kételkedő és aggodalmas, még felteszi a kérdést, hogy miként alakulnak majd a dolgok – ám később, a Szentlélek eljövetele után az öröm bátorrá válik. Előtte megértették az apostolok, miért látják az Urat, de nem értettek meg mindent; boldogok voltak, de nem voltak képesek mindent megérteni. A Szentlélek segített nekik, hogy mindent megértsenek.

A főpapok megtiltották az apostoloknak, hogy hirdessék Jézust, a börtönből való csodálatos kiszabadulásuk után mégis visszatértek a templomba tanítani. A főtanács elé viszik az apostolokat, ahol a főpap emlékezteti őket a tilalomra, hogy Jézus nevében tanítsanak. „*Inkább kell engedelmeskednünk Istennek, mint az embereknek*” – válaszolja Péter. Az apostolok életét engedelmesség jellemezte, melyet a Szentlélektől kaptak. Engedelmesség, hogy kövessék Jézus útját, aki a végsőig engedelmes volt, mint az Olajfák hegyén. Az engedelmesség abban áll, hogy Isten akaratát tesszük meg. Az engedelmesség az az út, amelyet a Fiú nyitott meg számunkra. A keresztény ember engedelmeskedik Istennek.

Az apostolok második jellemzője a tanúságtétel. A keresztény tanúságtétel zavaró. A keresztény tanúságtétel nem ismeri a kompromisszumot; ellenben ismeri a türelmet, amellyel elkíséri azokat az embereket, akik nem osztoznak a mi gondolkodásunkban, hitünkben. Tolerál, elkísér, de sosem adja el az igazságot. Az első az engedelmes-ség, a második a tanúságtétel, ami zavaró. Gondoljunk csak az üldözöttségre, amely a kezdetektől mostanáig tart... Gondoljunk az üldözött keresztényekre Afrikában, a Közel-Keleten... Ma többen vannak, mint az első időkben. Börtönbe vetik őket, elvágják a torkukat, felakasztják őket Jézus megváltásáért. A végsőig menő tanúságtételről van szó.

Az apostolok konkrét dolgokról beszéltek. Ahogy látták és megérintették Jézust, úgy mi is megérintettük Jézust életünkben. A bűnök, a kompromisszumok, a félelem azonban sokszor elfeledtetik velünk ezt az első találkozást, amely megváltoztatta életünket. Emlékké válik. Meggyengült keresztényekké válunk ezáltal, felszínes keresztényekké. Mindig kérjük a Szentlélektől a gyakorlatiasság kegyelmét! Jézus belépett az életembe a szívemen keresztül. A Lélek átjárt engem, aztán talán elfelejtettem; de kérjük az első találkozás emlékének kegyelmét!

Ferenc pápa

A pápa jogai és feladatai I.

A Katolikus Anyaszentegyházban a püspököknek teljes joghatóságuk van egyházmegyéjük vezetésére, de vannak olyan ügyek, amik természetüknél fogva az egyházjog rendelkezései folytán fenn vannak tartva a római pápának, ezek egy része a pápa primátusából fakad. Erre többek között az Egyház egységének fenntartása miatt van szükség, hogy az egész világon egységes legyen a katolikus tanítás és hűségesekek maradjunk a hagyományokhoz.

A pápa primátusa kiterjed minden egyházi kérdésre, így a hit és erkölcs, szentségek, egyházfegyelem és egyházkormányzat ügyében ő a legfőbb törvényhozói, bírói és végrehajtói hatalom birtokosa. Az Egyház hármasság feladatát a pápa sajátos módon gyakorolja a primátusából kifolyólag.

A tanítói feladatát a pápa elsősorban beszédei, írásai és a különféle pápai dokumentumok kiadása révén végzi, és ezek által ő határozza meg, hogy mi tartozik az Egyház hitéhez, ő felügyel arra, hogy az Egyház hite ne térjen el a krisztusi tanítástól. Bizonyos döntéseit tévedhetetlenül hozza meg, ami nem jelenti azt, hogy a pápa minden megnyilvánulása tévedhetetlen és megváltoztathatatlan, hanem csak az ún. „*ex cathedra*” (azaz a tanítói székéből) és kifejezetten tévedhetetlen tanításként hirdetett hitbeli és erkölcsbeli tanítételeket illeti meg a tévedhetetlenség. Nagyon fontos, hogy mielőtt a pápa egy ilyen tanítást kihirdet, azt komoly előkészület előzi meg, amely során a pápa megkérdezi az egész világegyházat az adott kérdést illetően és csak utána hirdeti ki a hittételt, azaz a dogmát.

A megszentelői feladatát a pápa a liturgia, a szentségek kiszolgáltatása és más imádságok vagy bűnbánati szertartások révén végzi, amit a világon bárhol szabadon megtehet. A pápa kizárólagos joga, hogy az egyes liturgiákat, a szentségek és a szentelmények kiszolgáltatását szabályozza, valamint az ezekhez szükséges liturgikus könyveket kiadja, a nemzeti nyelvekre való fordításait ellenőrizze, és azokat jóváhagyja. A pápa joga továbbá a búcsúk engedélyezése, valamint a boldoggá és a szentté avatások végzése.

A pápa egyházkormányzati feladatában látszik legjobban a primátusából fakadó sajátos joga, ami főként az Egyház szervezeti és működési kérdéseit érinti, hogy azok az adott kornak megfelelően a legjobban tudják szolgálni a tanítói és a megszentelői feladatokat. Ezek közül a legfontosabbak a zsinat és a szinódusok összehívása, a püspökök kinevezése, az egyházi intézményrendszer szervezése és a saját hivatali apparátusának a kialakítása, valamint az egyházfegyelem területe. A pápa egyházkormányzati hatalma természetében különbözik a világi kormányzattól.

Déri Péter

A SZENTSÉGEK LITURGIAJA

Az egyházi rend kiszolgáltatása: hol és mikor?

Az egyházi rend szentségét kézfeltétellel és felszentelő imádsággal szolgáltatják ki. Maga az imádság más a diakónus-, a pap- és a püspökszenteléskor. A szentelés helye a székesegyház, mivel az az egyházmegye főtemploma, szíve, a szentség kiszolgáltatójának, a püspököknek a temploma. Lelkipásztori okokból más templomban vagy kápolnában is sor kerülhet a szentelésre, Brenner József nagyprépost urat például a szombathelyi püspöki palota kápolnájában szentelték diakónussá, Gombos Tibor Bálint atyát pedig a kőszegi Jézus Szíve-plébániatemplomban pappá.

A szentelés ideje elsősorban vasárnap vagy parancsolt ünnep, de megfelelő okokból lehet hétköznap is, mivel ez olyan jelentős esemény egy közösség életében, hogy fontosabb az a szempont, hogy minél többen részt tudjanak venni rajta. A szentelendőt erre az ünnepre rendszerint elkíséri az egyházközösség, amelyből származik, a családja, ismerősei, barátai. Az egyházmegye papságának részvétele magától értődő.

A szentelések általában nyár elején vannak, előfordul azonban más időszakban is. A Szombathelyi Egyházmegyében a diakónusszentelés korábban nagycsütörtökön volt, az olajszentelési szentmise keretében. Újabbán mind a diakónus-, mind a papszentelés a június 15-e körüli szombatra esik. Vannak egyházmegyék, ahol konkrét ünnephez kötik a szenteléseket: így a papszentelést a Székesfehérvári Egyházmegyében Keresztelő Szent János születésének napján (június 24.) tartják, a Kalocsa-Kecskeméti Főegyházmegyében pedig Szent István vértanú diakónus ünnepén (december 26.) a diakónusszentelést.

A püspök-, pap- és diakónusszentelést mindig szentmise keretében végzik, mivel a szentmise szervesen hozzátartozik az egyházi rend szentségéhez. Az újonnan szenteltek az áldozati részben már rendjüknek megfelelő szolgálatot is végeznek.

Ipacs Bence

Húsvét a Székesegyházban

▲ Április 1-jén, húsvét napján dr. Székely János megyéspüspök mutatott be szentmisét a szombathelyi Székesegyházban. Kiemelte: húsvét megtanít minket másként látni. Az Isten szívét, ami feltárult a kereszten és a feltámadásban.

▼ Április 8-án, az Isteni Irgalmasság vasárnapján a Zala Megyei Szent Rafael Kórház kápolnájában búcsúi szentmisére gyűlt össze a kórház dolgozóinak és betegeinek hívő közössége. A szentmisét Püspök atya mutatta be.

Püspöki szentmise a kórházban

Finta Sándor versmondó verseny

▲ Április 6-án immár hetedik alkalommal rendezte meg a Brenner iskola a Finta Sándor versmondó versenyt általános és középiskolás diákok számára. A rendezvénnel a Püspöki Elemi Iskola egykori igazgatójára, költő-tanárára emlékeztek.

▼ Április 12-én rendezték meg a „Premontrei tudós tanárok és híres diákok” címet viselő diákkonferenciát és házi vetélkedőt, amelynek célja, hogy az iskola diákjai megismerjék a múltbéli tanárok és diákok munkásságát.

A Premontrei Gimnázium büszkeségei

Cigánypasztorációs Találkozó

Április 6-án Béraltaváron tartották az Egyházmegye harmadik Cigánypasztorációs Találkozóját. A szentmisén dr. Székely János megyéspüspök megáldotta a templom új, Boldog Ceferinóról készült képét.

Ministráns találkozó Szentgotthárdon

Április 7-én Szentgotthárdon rendezték meg a Szombathelyi Egyházmegye ministránsainak idei találkozóját. A gyerekek végigjárták Brenner János utolsó útját Rábakethelytől a zsidai emlékkápolnáig.

Koncert a Püspöki Palotában

Április 10-én a Martinus Exclusive programsorozat részeként az Aquincum Quartett koncertezett Szombathelyen. A 2007-ben alakult formáció által megszólaltatott dallamok minden hallgatói réteghez szólnak.

PROGRAMAJÁNLÓ

május 16. (szerda) 19.30 óra Martinus Exclusive – „A transzcendens megnyilatkozásai az orgonamuzsikában”- Dr. Pem László orgonahangversenye (Szombathely, Székesegyház) • **május 17. (csütörtök) 19.45 óra** A szentségimádás iskolája (Szombathely, Székesegyház) • **május 20. (vasárnap) 10.00 óra** Bértmálás (Szombathely, Székesegyház) • **május 22. (kedd) 17.00 óra** „Könyvek Könyve” előadássorozat - Heiter Róbert Gottfried atya előadásai: „... egy volt a szívünk, lelkünk” Opus Lucanum – Az Ósegyház élete (Szentgotthárd, Városi Színház) • **május 23. (szerda) 19.30 óra** Magyarország székesegyházainak orgonistái (Szombathely, Székesegyház) • **május 26. (szombat) 24 óras szentségimádás** hazánkért (Szombathely, Boldog Batthyány-Strattmann László-templom) • **május 30. (szerda) 19.30 óra** Martinus Exclusive – „Szimfonikus orgonamuzsika” - Wolfgang Capek orgonahangversenye (Szombathely, Székesegyház) • **május 31. (csütörtök) 19.45 óra** A szentségimádás iskolája (Szombathely, Székesegyház) • **június 3. (vasárnap) 9.00 óra** Úrnapja (Szombathely, Székesegyház) • **június 6. (szerda) 18.00 óra** „Szent László király” - Gyürki László atya előadása (Szentgotthárd, Polgármesteri Hivatal Refektórium); **19.30 óra** Martinus Exclusive - Sümegi Eszter és a Borszodi Kvartett (Szombathely, Székesegyház) • **június 8. (péntek) 13.00 óra** Egyházmegyei ministráns-focibajnokság általános iskolásoknak (Csesztreg) • **június 9. (szombat) 13.00 óra** Egyházmegyei ministráns-focibajnokság középiskolásoknak (Szentpéterfa) • **június 13. (szerda) 19.00 óra** A mai világ az evangélium fényében - Isten hozott, ökológia!-Környezeti problémákról és tennivalókról keresztény szemmel (Szombathely, Püspöki Palota) • **június 14. (csütörtök) 19.00 óra** Püspöki szentmise a Székesegyház felszentelésének évfordulóján (Szombathely, Székesegyház); **19.45 óra** A szentségimádás iskolája (Szombathely, Székesegyház) • **június 15. (péntek) 20.00 óra** Szentségimádás papi hivatásokért (Szombathely, Székesegyház)

Az antióchiai görög ortodox egyház

A Jeruzsálemtől északra körülbelül 500 km-re fekvő szíriai Antióchiába (ma: Antakya, Törökország) már rövid idővel Pünkösd után eljutott a krisztusi tanítás. A város akkori, a pogány vallásban már csalódott többségi görög népessége hamar vigaszt talált benne. „Kelet Királynője” – így is nevezték a települést – valójában független vezetésének köszönhető, hogy a kereszténység egyik korai bölcsőjévé válhatott.

Péter apostol Kr. u. 44 körül érkezett meg a népes Antióchiába, és lett a közösség vezetőjévé. Erre alapozva követelte magának évszázadokkal később a város görög pátriárkája Rómával szemben az elsőbbséget, minthogy a főapostol a birodalmi fővárost megelőzően Antióchia püspöke volt.

De Pétert évekkel megelőzve már Pál apostol is járt itt. Sőt, az ő igehirdetése nyomán merült fel a vita arról, hogy kit szabad megkeresztelni, és kit nem... Sokan úgy vélték, hogy mindenekelőtt a zsidókat kell megnyerni Jézus tanításának, a pogányokat pedig nem szabad megtéríteni. Az előbbi miatt aztán erősen szembekerült egymással az antióchiai keresztény és zsidó közösség. Pálnak ekkor sietett segítségére Barnabás apostol, s nem sokkal később Péter is az ő érveiket támasztotta alá, nevezetesen: az Úr igéje mindenkinek szól, és előtte mindenki egyenlő, ezért bárkit meg lehet keresztelni (vö. ApCsel 15,1-35).

Az egyre nagyobb méreteket öltő kereszténység sok gondot okozott a római császároknak, hiszen nem létezőnek mondta azokat az istenségeket is, melyektől az uralkodók származtatták, sőt a soraikba számították magukat. Miután 70 körül Jeruzsálemben is üldözni kezdték a keresztényeket, a független vezetőségű Antióchia hívők ezreit vonzotta, s ekkor vált rövid időre a kereszténység központjává a város. Olyan nagy hatású teológusok származtak innen, mint Tarzosi Diodor, Aranyszájú Szent János, Mopszvesztiai Teodor, Antióchiai Szent Ignác és Szent Teofil.

Antióchia az 1. század végére minden téren a keresztény vallás és kultúra fellegvárává változott. Ebben az időben az

X. János antióchiai görög pátriárka

egész Római Birodalomban a legnépesebb keresztény gyülekezettel rendelkezett, mely képes volt az éhínség sújtotta júdeai híveken is segíteni.

Mindez nagyjából a 4. század közepéig tartott, amikor az új főváros, Konstantinápoly fejlődése egyre inkább háttérbe szorította Antióchia szerepét. Jelentőségének visszaszorulását 638-tól végképp megpecsételte az arab hódítás. De már ezt megelőzően, a 451. évi khalkedóni zsinat folytán külvált a helybeli görög, illetve szír nyelvű és hagyományú közösség, onnantól kezdődően önálló patriarchátusokat alkotva.

Máig az előbbieket lelki örököseinek tekintik magukat az Antióchiai Görög Ortodox Egyház tagjai, akik viszont már mintegy 120 éve szinte kizárólag arab anyanyelvűek, bár liturgiájukban őrzik a görög nyelvet is.

Központjuk 1268 óta a szíriai Damaszkuszban van, ott él a jelenlegi pátriárka, X. János is, aki 2012 óta tölti be tisztségét, azt megelőzően egyházának párizsi székhelyű európai érsekségét vezette. Testvéröccsét, Boulos Yazigi aleppói metropolitát 2013-ban dzsihádisták elrabolták, majd két évvel később valószínűleg kivégezték.

Híveik jelenleg megtalálhatók Szíriában, Libanonban, Irakban és Törökországban őseik földjén, míg Észak- és Dél-Amerikában, valamint Európában a 19. század óta kivándoroltak leszármazottai élnek.

Legjelentősebb szerzetesi központjuk a sokat szenvedett szíriai Homs város közelében lévő Al-Mishtaya faluban található Szent György-monostor.

Hozzánk legközelebb Bécsben van egyházközségük, mely hivatalosan 2002-ben alakult meg, és a berlini egyházmegyéjükhez tartozik. Ma körülbelül 1.000 főt számlál az a közösség, mely istentiszteleteit az osztrák főváros II. kerületében lévő „Muttergottes im Augarten” római katolikus templomban tartja.

Inzsöl Richárd

Szent György-monostor (Al-Mishtaya, Szíria)

Bekopogó misszió

Egy missziós testvér tanúságtétele

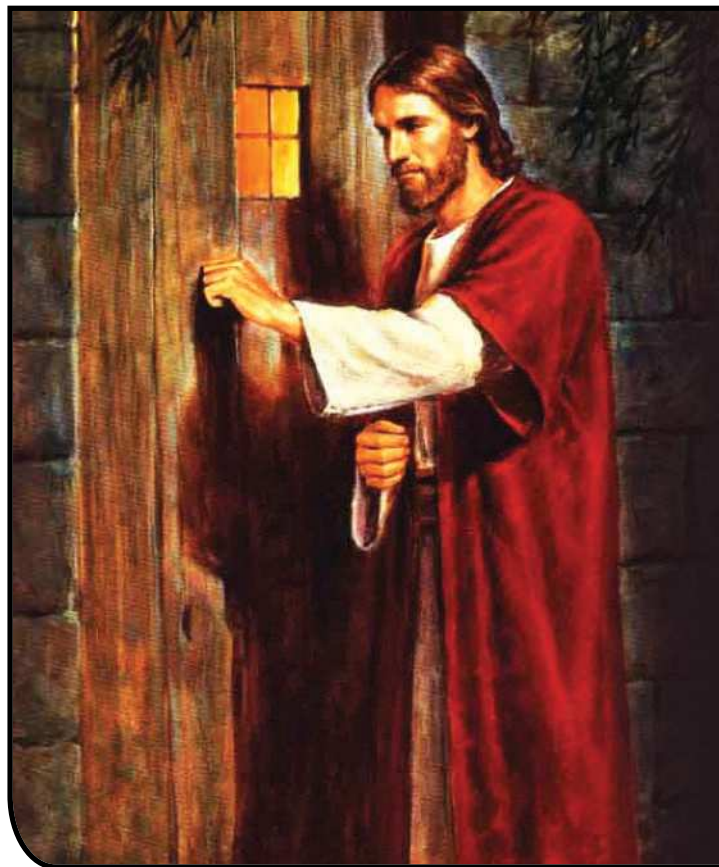
Püspök atya a vasi megyeszékhely lakosainak írt nyílt levelet februárban, melyet önkéntes segítők juttattak el azoknak, akiket meglátogattak lakóhelyükön. Ez a kezdeményezés hiánypótló, hiszen így olyanoknak is alkalma nyílik a Katolikus Egyház értékeinek megismerésére, akikhez máshogyan nem jutna el ez az üzenet. A címzettek közelebb kerülhetnek a kereszténységhez, jelentkezhetnek keresztelezésre, egyházi házasságkötésre, imatámogatást kérhetnek, tartalmas beszélgetéseken és programokon vehetnek részt, szerető közösségre találhatnak, vagy karitatív segítségben részesülhetnek. Mindennek lehetőségét kínálja a püspöki levél, amely egyben személyes meghívás is. Ennek első tapasztalatairól olvashatunk a következőkben.

Hálás vagyok a Jóistennek, hogy részt vehettem a missziós szolgálatban. Óriási élmény volt számomra az apostolkodás. Egyrészt azért, mert életemben először tettem tanúságot hitemről oly módon, hogy számomra idegen embereket szólítottam meg, beszélgettem velük és hívtam őket a Katolikus Egyház életében való részvételre. Másrészt élmény volt azért, mert a megszólított katolikus testvérek részéről is hallottam őszinte, meglepő, sokszor megrendítő tanúságtételeket.

Hárman, a férjemmel és egy fiatalemberrel 96 lakást látogattunk meg missziós szolgálatunk során. Apostolkodásunk alatt soha senki részéről bántás, megszólás, gúnyolódás, atrocitás nem ért bennünket. Mindenki türelemmel hallgatt meg minket, a nem katolikusok, a vallásukat nem gyakorlók is. Nagyon sok családnál voltak nyitottak, kedvesen, szeretettel hallgattak meg minket és mondták el őszintén azt, hogy hogyan élnek meg kereszténységüket, vagy éppen hogyan és miért nem gyakorolják vallásukat.

A kérdőíven szereplő kérdésekre adott válaszokból kiderült, hogy a szentségek közül a keresztség, az elszállás és a bérálás szentségében a családtagok szinte minden esetben részesültek. A szentségi házassággal kapcsolatban feltehető kérdésre sajnos már nem volt ilyen egyértelmű a válasz. Öröm gyűlt a szívünkben, amikor egy édesanya kért segítséget két gyermekének elmaradt megkereszteléséhez. Megkérdezte, hogy valóban megkeresztelnék-e az ő 3, illetve 9 éves gyermekét?

A katolikus programismertetőt és a Mária Rádió Magazin viszonylag sokan kérték, az ajándékot elfogadóknak közel a fele mondta azt, hogy kéri azokat. Örömteli volt számunkra, hogy nagyon fontos a keresztény családok számára az ima. A magukat vallásosnak valló családok szinte mindegyike

megfogalmazott imaszándékot. Legtöbbször családtagjaikért, az unokákért kértek imát. Volt, aki azt kérte, hogy imádkozzunk azért, hogy felismerje életének értelmét, életének célját. Volt, aki azt kérte, hogy az intenzív osztályon fekvő, súlyos műtéten átesett férjéért imádkozzunk. Hihetetlen öröm volt számomra, amikor nagyszombat délelőttjén szembejött velünk és mosolyogva üdvözölt bennünket egy házaspár, s a feleségben felismertük a férjért imádságot kérő feleséget. Boldogan újságolták, hogy néhány napja hazajöhetett a kórházból a férj, s bár még gyenge, de hála a Jóistennek, napról napra jobban érzi magát. A házaspárt korábban nem ismertük, a missziós szolgálatnak köszönhetjük, hogy megismerhettük őket. Meggyőződésem, hogy a feleségnek nagyon sokat jelentett, hogy amikor életének egy nagyon nehéz időszakát élte, „bekopogott hozzájuk Jézus”.

Volt olyan, aki azt mondta, hogy már 15 éve várta, hogy valaki bekopogjon hozzá az Egyház részéről. Megtörtént a magvetés, s ennek eredményeként megjelentek az első csíraszemek, a szépszámú imakérésben, az egyházi programok és a Mária Rádió Magazinja iránt jelentkező igényekben. Hiszem, hogy a Szentlélek kegyelme által a mostani magvetés idővel szárba szökkenve megtermi a mindannyiunk által várva várt gyümölcsöt. Imádkozunk azért, hogy ez így legyen.

Molnár Lászlóné Erzsébet

Újdonság!

Az Eötvös Loránd Tudományegyetem Savaria Egyetemi Központjában 2017-ben **Isten anyai és atyai arca** címmel megtartott nyilvános előadássorozatot adom közre ebben a kötetben. A könyv bemutatja Isten anyai és atyai arcát. Isten női, anyai vonásai női előadók szívéből és gondolataiból rajzolódnak ki az Olvasó előtt. Isten atyai és férfias sajátosságainak bemutatására én vállalkoztam.

Dr. Németh Norbert egyetemi lelkész

A Szentatya május havi imaszándéka

A laikusok missziójáért: Hogy a laikus hívők kreativitásukat latba vetve napjaink kihívásainak szolgálatában eleget tegyenek sajátos küldetésüknek.

Egy nagyszerű könyvet tart kezében az olvasó, amelyben olvashatunk például a női spiritualitásról, így többek között arról, hogy a női lelkiség egyik alapvonása az, hogy a nő megtartja, emeli a férfit. Olvashatunk továbbá arról, hogy létezik helyesen értett katolikus feminizmus. Az Egyház már az ókorban igen sokat tett a nőkért, hiszen azonos erkölcsöt hirdetett férfiak és nők számára, hangsúlyozta a házasságba való szabad beleegyezés fontosságát, a kultuszközösségekben éppúgy helyet adott a nőknek, mint a férfiaknak (szemben pl. a Mithrasz kultusszal). Az Egyház rendkívül fontosnak tartja a női géniusz szerepét mind a keresztény közösségekben, mind az egész társadalomban. Ez a női géniusz többek között azt jelenti, hogy a nő be tud fogadni egy másik lényt (mint az Édesanya, amikor kisgyermeket hord a szíve alatt), tudja őt növelni. A nő egészen közel van az élet misztériumához.

Olvashatunk azután arról is, hogy az egyenlő méltóságot nem a férfi szerepek leutánzásában kellene keresni. Krisztus Édesanyja, Mária a lehető legnagyobb méltóságot gyakorolta és élte, és ehhez nem kellett papnak, vagy pápának lennie. Olvashatunk a könyvben a diakonisszák Egyházban betöltött (ókori) szerepéről, vagy a női szemmel végzett biblia magyarázatról is.

Ugyanakkor hallhatunk arról is, hogy a nőre nézve is mennyire ártalmas a valóságtól elszabadult, a természetbe a Teremtő által beírt gyönyörű harmóniával szakító szélsőséges feminizmus.

Dr. Székely János szombathelyi püspök

Martinus
Könyv- és
Kegytárgybolt

9700 Szombathely, Berzsényi Dániel tér 3. • Telefon: 94/513-191; Mobil: 30/659-7320

E-mail: info@martinuskiado.hu • Webáruház: www.hitebreszto.hu

Blog: blog.martinuskiado.hu • Közösségi média: www.facebook.com/MartinusKiado

Szent Fausztina nővér imádsága

Szűzanyám!
A Te lelked elmerült
a keserűség tengerében.
Nézz gyermekedre,
taníts meg szenvedni és
szeretni a szenvedésben.
Erősítsd meg a lelkemet,
ne törje meg a fájdalom.
Kegyelmekek Anyja –
Taníts meg engem
Istennel élni.
Ámen.